

HAFTALIK GELİŞMELER (16-22 AĞUSTOS 2025)

TÜRKİYE

- TÜİK, iş gücü istatistiklerini açıkladı. Buna göre, Türkiye genelinde 15 ve daha yukarı yaştaki kişilerde mevsim etkisinden arındırılmış işsiz sayısı, bu yılın **nisan-haziran döneminde bir önceki çeyreğe göre 106 bin kişi artarak 3 milyon 34 bin kişi** olarak tespit edildi. **İşsizlik oranı ise 0,3 puanlık artışla %8,6** seviyesinde gerçekleşti. İşsizlik oranı **erkeklerde %7, kadınlarda %11,6**.
- 16 Ağustos'ta Resmi Gazete'de yayımlanan Cumhurbaşkanı Kararı ile mobil haberleşme alanında **5G ihalesinin resmi süreci başladı. Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu**, 5G teknolojilerinin ülke genelinde hizmete sunulmaya başlaması için çalışmaların son aşamaya geldiğini bildirerek, **"700 MHz ve 3.5 GHz bantlarında, toplam 400 MHz frekans mobil şebeke işletmecilerimizin kullanımına açılacak"** dedi.
- **Türkiye İhracatçılar Meclisinin (TİM)** bu yıl **12'ncisini** düzenlediği **"Türkiye Innovation Week"**, **9-11 Ekim 2025 tarihleri arasında Haliç Kongre Merkezi'nde** gerçekleştirilecek. Yapay zekânın pek çok alanı dönüştürdüğü bu yeni dönemde, Türkiye Innovation Week 2025 bu değişimi farklı perspektiflerden ele alacak. **Katılımın ücretsiz olduğu etkinliğe** <https://www.turkiyeinnovationweek.com/katilim-formu.html> adresinden ön kayıt yapılması gerekiyor.
- **Türk Hava Yolları (THY)**, İspanya'nın en büyük üçüncü havayolu şirketi **Air Europa'ya yaptığı 300 milyon avroluk yatırım teklifinin kabul edildiğini açıkladı.** İşlem kapsamında THY, Air Europa bünyesindeki azınlık payları devralacak ve işlemin büyük çoğunluğu sermaye artışı yoluyla yapılacak.
- Borsa İstanbul'da **19 Haziran'da başlayan yükseliş hareketi devam ediyor.** 21 Ağustos'ta alış ağırlıklı bir seyir izleyen Borsa İstanbul'da BIST 100 endeksi, günü **%1,61** değer kazanarak **11.313,90** puanla rekor seviyeden tamamladı. BIST 100 endeksi gün içerisinde 18 Temmuz 2024'teki **11.252,11** puan rekorunu geçip **11.334,48 puan seviyesine ulaşarak, tüm zamanların en yüksek seviyesini** gördü.
- Türkiye'de ilk kez hayata geçirilen **"Sektöre Entegre Okul Modeli"** kapsamında İstanbul Anadolu Yakası Organize Sanayi Bölgesi'nde açılan meslek lisesi, 2025-2026 eğitim yılında eğitime başladı. Öğrenciler 9 ve 10. sınıfta okulda, 11 ve 12. sınıfta ise doğrudan fabrika ortamında eğitim alacak. Müfredat, yalın üretim, dijitalleşme ve yeşil dönüşüm odaklı hazırlanırken, İngilizce ve Japonca dil desteği de sağlanıyor.

DÜNYA

- **Küresel piyasalar**, ABD Merkez Bankası (Fed) Başkanı Jerome Powell'in 22 Ağustos'ta Jackson Hole **Ekonomi Politikası Sempozyumu'nda yapacağı konuşma öncesi karışık seyreliyor.** Sempozyumda ayrıca başta Avrupa Merkez Bankası (ECB) Başkanı Christine Lagarde ve Japonya Merkez Bankası (BoJ) Başkanı Kazuo Ueda olmak üzere önemli merkez bankalarının başkan ve yetkilileri de açıklamalarda bulunacak. Analistler, ABD

yönetiminin uyguladığı tarifelerin küresel ekonomi üzerindeki etkilerine dair belirsizliklerin sürdüğü bu dönemde, piyasalara etki derecesi yüksek merkez bankacıların yapacağı açıklamaların öneminin arttığını söylüyor.

- **Petrol fiyatları**, ABD’de ham petrol ve yakıt stoklarının beklentilerin üzerinde düşmesi, Petrol fiyatları, Ukrayna’daki savaşın sona ermesine yönelik umutların azalması ve bunun da devam eden jeopolitik risk beklentilerini desteklemesiyle **yukarı yönlü seyrediyor**.

AVRUPA BİRLİĞİ

- **Euro Bölgesi ekonomisi, ağustos ayında beklentilerin üzerine çıkarak son 15 ayın en hızlı büyümesini kaydetti.** S&P Global tarafından açıklanan öncü bileşik PMI endeksi 51,1’e yükselerek Mayıs 2024’ten bu yana en güçlü artışı işaret ederken, imalat sektörü Haziran 2022’den bu yana ilk kez büyüme bölgesine geçti. Hem imalat hem de hizmetlerde yeni siparişlerin artması, bölge ekonomisinin üçüncü çeyrekte %0,2 oranında büyüme kaydedeceğine işaret ediyor.
- **Avrupa Birliği ve ABD ile İskoçya’da temmuz ayında varılan çerçeve anlaşmayı resmileştirerek, AB’den ABD’ye ihraç edilen otomobil, yarı iletken ve ilaç gibi ürünlere %15’e kadar gümrük vergisi uygulanacağını açıkladı.** Otomobillerdeki vergi indiriminin, AB’nin ABD’ye yönelik tarife indirimlerini içeren yasa teklifini sunmasının ardından devreye girmesi ve bu indirimin 1 Ağustos 2025 tarihinden itibaren geriye dönük olarak uygulanması bekleniyor. Uçak ve parçaları, jenerik ilaçlar, kimyasal hammaddeler ve bazı doğal kaynaklar ise yalnızca genel MFN tarifelerine tabi tutularak %15’lik özel uygulamanın dışında bırakılacak.
- Avrupa Komisyonu’nun en büyük yıllık araştırma ve inovasyon buluşması, “**Avrupa Araştırma ve İnovasyon (R&I) Günleri 2025**” altıncı edisyonuyla, **16-17 Eylül 2025** tarihlerinde **Brüksel’deki The Square’de gerçekleşecek ve çevrimiçi platform üzerinden de tam dijital erişime açık** olacak. Etkinlik önde gelen bilim insanlarını, iş liderlerini ve AB politika yapımcılarını iki gün boyunca canlı ve çevrimiçi tartışmalar için bir araya getiriyor. Kayıt için:

<https://eu.eventscloud.com/ereg/newreg.php?eventid=200290669&categoryid=202070519>

ALMANYA

- **VDMA’nın haberine göre, 2025 yılının ilk yarısında Almanya’nın makine ve tesis mühendisliği sektörü, küresel ticaret gerilimlerinin ve özellikle ABD ile yaşanan gümrük vergisi krizinin etkisiyle zor bir dönem geçirdi. ABD’ye ihracatta yaşanan %9,5’lik düşüşün yanı sıra, Çin’e ihracat %9,3 ve Fransa’ya %9,5 oranında geriledi. Avrupa ülkelerine yapılan toplam ihracat da %3,7 azaldı. Ancak İtalya ve İspanya gibi pazarlarda sırasıyla %1,4 ve %3,5’lik artışlar, sınırlı da olsa umut verdi. Ayrıca, Mercosur ülkelerine yapılan ihracatta %12,3 ve Orta Doğu’ya %9,4 oranında artış kaydedildi.** Bu durum, şirketlerin pazar stratejilerinde çeşitlendirmeye yöneldiğini gösteriyor. Sektörel bazda ise genel tablo zayıf kaldı. **İnşaat makineleri ve taşıma**

teknolojisi gibi alanlarda sırasıyla %12,9 ve %10,3 oranlarında **sert düşüşler yaşandı**. **Tarım makineleri ve genel havalandırma teknolojisi** gibi sektörler son dönemde kısmen toparlansa da **ihracatları hâlâ geçen yıla kıyasla düşük seviyede kaldı**. Buna karşın, **gıda ve ambalaj makineleri sektörü %6,3'lük ihracat artışıyla dikkat çekti**. **Armatürler, sıvı pompaları ve proses mühendisliği ekipmanları gibi diğer bazı alanlar ise sınırlı da olsa artış kaydetti**. VDMA Başekonomisti Dr. Johannes Gernandt, şirketlerin yatırım ve rekabet gücü açısından öngörülebilirliğe ihtiyaç duyduğunu belirterek, politikacılara belirsizliklerin azaltılması çağrısında bulundu. ABD ile süregelen ticaret gerilimi ve küresel politik belirsizlikler, şirketlerin planlama yapmasını zorlaştırırken, Avrupa ve Almanya'nın ekonomik konumlarını koruyabilmesi için bu risklerin azaltılması gerektiğinin altını çizdi.

ABD

- ABD Ticaret Bakanlığı, **232. Madde önlemlerine** (çelik ve alüminyuma %50 oranında tarifenin uygulandığı Section 232) **geniş bir ekleme yaptığını açıkladı**. Bu kapsamda, **çelik ve alüminyum türev ürünlerini içeren 407 ürün kodu (HTSUS) listeye eklenerek genişletildi**. Yeni eklenen ürün kodları arasında **otomotiv parçaları, ev aletleri, makine ve ekipmanlar, profil, ray ve boru bağlantı parçaları** gibi pek çok sektörü ilgilendiren ürünler yer alıyor. Söz konusu karar **18 Ağustos 2025 tarihinde yürürlüğe girdi**. Çelik ve alüminyum içermeyen ürünler mevcut karşılıklı vergilere tabi olmaya devam edecek. (<https://www.govinfo.gov/content/pkg/FR-2025-08-19/pdf/2025-15819.pdf>)
- ABD'de toptan satış fiyatları temmuz ayında tarifelerin etkisiyle yükseldi. **Üretici fiyat endeksi**, Çalışma Bakanlığı'na göre, bir önceki ay sabit kaldıktan **sonra hazirandan temmuza %0,9 arttı**. Mal ve hizmetlerden oluşan bir sepetin fiyatlarını ölçen tüketici fiyat endeksine (**TÜFE**) göre, **fiyatlar temmuzda bir önceki yıla göre %2,7 arttı**. Enflasyon ilkbaharda gerilese de, **yıllık enflasyon oranı nisan ayından bu yana %0,4 arttı**. Diğer taraftan, uluslararası kredi derecelendirme kuruluşu **Fitch Ratings**, ABD'de tüketici harcamalarının yılın ilk yarısında iş gücü piyasasının zayıflaması ve gümrük vergilerinin enflasyonu artırmasıyla keskin bir şekilde yavaşladığını bildirdi. **Tüketici harcamalarındaki artışın geçen yılın üçüncü çeyreğinde %3,7 ve dördüncü çeyreğinde %4 seviyesinde gerçekleştiği** anımsatılarak, **bu oranın 2025'in ilk çeyreğinde %0,5 ve ikinci çeyreğinde %1,4'e gerilediği kaydedildi**.
- ABD'de imalat sanayi Satınalma Yöneticileri Endeksi (PMI), **ağustosta 53,3 ile mayıs 2022'den beri en yüksek seviyeye çıktı**. İmalat sektöründe genişlemeye işaret eden ve **piyasa beklentilerinin üzerinde gerçekleşen** endeksin, 49,7 değerini alacağı öngörülüyordu. İmalat ve hizmet sektörlerini kapsayan **bileşik PMI da ağustosta aylık bazda 0,3 puan artarak 55,4 değerine ulaştı**. Bileşik PMI ağustosta 8 ayın en yüksek seviyesini kaydetti.
- Fed'in temmuz toplantı tutanaklarında, **yetkililerin çoğu enflasyonu en büyük risk olarak gördü ve faizlerin %4,25–4,5 aralığında sabit kalmasını uygun buldu**.

Tarifelerin mal fiyatlarına etkisi artarken, genel ekonomi ve enflasyona yansımalarının belirsiz olduğu vurgulandı. Ekonomik görünümde belirsizlik sürerken, bazı üyeler risklerin dengede olduğunu, bazıları ise istihdamda aşağı yönlü riskin ağır bastığını belirtti. **Fed, beklendiği gibi faizleri değiştirmede; 1993'ten bu yana ilk kez 2 üye karara karşı çıktı.**

DIĞER ÜLKELER

- **Endonezya** Merkez Bankası, sürpriz bir hamleyle faiz oranlarını tekrar düşürdü ve daha fazla indirim yapabileceğini belirtti. Banka, referans 7 günlük **ters repo faiz oranını 25 baz puan düşürerek %5'e indirdi.** Bu, Eylül ayından bu yana beşinci faiz indirimiydi ve **2022 sonundan bu yana en düşük seviyeye ulaştı.**
- **İngiltere'de enflasyon temmuzda %3,8 ile 2024 başından bu yana en yüksek seviyeye çıktı.** İngiltere Merkez Bankası'nın yakından takip ettiği **hizmet sektöründeki enflasyon ise, bir ay önceki %4,7 seviyesinden %5'e yükseldi.** Ülke, G7 ekonomileri arasında en yüksek enflasyona sahip.
- **Japonya'nın ihracatı** temmuz ayında yaklaşık **dört yılın en büyük aylık düşüşünü kaydetti.** ABD tarifelerinin etkisi yoğunlaştı ve ihracata dayalı ekonominin görünümü hakkında endişeler arttı. Dünyanın dördüncü büyük ekonomisinin **toplam ihracatı, temmuz ayında değerde yıllık bazda %2,6 düştü. Bu, ihracatın %4,5 düştüğü Şubat 2021'den bu yana en büyük aylık düşüş oldu.**
- **Japonya'da tüketici enflasyonunun hızı, fiyat artışlarındaki yavaşlamaya rağmen Japonya Merkez Bankası'nın hedeflerinin oldukça üzerinde kaldı.** Bu durum, merkez bankasının bu yıl bir kez daha politika faizini artıracak yönündeki piyasa beklentilerini destekledi. **22 Ağustos 2025 günü açıklanan resmi verilere göre, taze gıda hariç tutulan çekirdek TÜFE temmuzda yıllık bazda %3,1 arttı.** Yavaşlamanın temel nedeni, geçen yıl enerji fiyatlarındaki ani artıştan dolayı oluşan baz etkisi oldu. **Enerji fiyatları geçen yıla göre %0,3 düştü. Bu, Mart 2024'ten bu yana ilk yıllık düşüş oldu.** Ancak gıda fiyatları yüksek seyretmeye devam ediyor.
- **Çin ile Hindistan, Trump'ın izlediği politikaların ortaya çıkardığı ekonomik ve jeopolitik belirsizliklere karşı son yıllarda sınır sorunları nedeniyle gerilimli seyir izleyen ilişkilerinde normalleşme arayışında.** Trump'ın yeni iktidar döneminde değişen ittifak ilişkileri ve küresel saflaşmalar, **Çin ve Hindistan'ı, farklılaşan stratejik çıkarlarına rağmen ikili anlaşmazlıklarını rafa kaldırdıkları güvenli işbirliğini sürdürmeye yöneltiyor.** İki ülke, yakın zamanda **Himalayalar'daki sınır ihtilafının çözümüne dair uzlaşma zemini sağlarken Hindistan Başbakanı Narendra Modi'nin 31 Ağustos-1 Eylül'de Çin'in Tiencin şehrinde düzenlenecek Şanghay İşbirliği Örgütü Zirvesi'ne katılma kararı, yumuşama eğilimini belirginleştirdi.**

Diğer taraftan, Hindistan Dışişleri Bakanlığı, Çin Dışişleri Bakanlığı ile 5 yıl aranın ardından **sınır ticaretinin yeniden açılması ve iki ülke arasında direkt uçuşların en kısa sürede başlatılması konusunda mutabakata varıldığını** açıkladı. Varılan anlaşmaya

göre 5 yıl aranın ardından iki ülke arasında belirlenen **3 noktadan sınır ticareti ve yatırım akışı yeniden başlayacak**. Ayrıca iki ülke de **birbirine turist, iş, basın ve diğer ziyaretçi vizelerinde kolaylık sağlayacak**.

- **İran ve Belarus**, 20 Ağustos'ta Minsk'te gerçekleştirilen **zirvede savunma dahil olmak üzere kilit alanlarda ikili iş birliğini güçlendirmeyi öngören 13 maddelik bir anlaşma paketi imzaladı**. Anlaşmaya ilişkin detaylar paylaşılmazken, İran'ın Batı'nın yaptırımlarını atlamadaki tecrübesi Belarus'a destek amaçlı vurgulandı ve stratejik ortaklık anlaşması üzerinde çalışma kararı alındı.
- **Çin merkezli Kaiwa Technology'de** görev alan araştırmacılar, bir fetüsü 9 ay boyunca taşıyarak doğum yapacak insansı robot projesini duyurdu. Doğuma kadar tüm süreci taklit edecek robotun **ilk prototipi 2026 yılında tanıtılacak ve 13 bin 900 dolar altında bir fiyattan satışa sunulacak**.

SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK

- **Cenevre'de gerçekleşen BM Plastik Anlaşması görüşmeleri yine sonuçsuz kaldı**. Üç yıldır süren ve 40 milyon dolar harcanan müzakerelerde **Meksika ve İsviçre ortak taslağına yaklaşık 100 ülke destek verirken, petrol üreticileri** (Suudi Arabistan, ABD, Rusya, İran) **ve kimya lobileri plastik üretimine sınırlama ve kimyasal yasaklara karşı çıktı**. AB, çöp ticareti kısıtlamalarına direnç gösterirken, Afrikalı ülkeler bu tutumu eleştirdi.
- Habitat for Humanity ve Villgro Innovations Foundation tarafından hazırlanan **"Yeşil İnşaat Malzemeleri Pazar Araştırması 2025" raporuna göre**; yeşil malzemeler küresel inşaat sektöründe dönüşümün anahtarı oluyor. Pazarın 2030'a kadar 70–80 milyar dolar büyüklüğe ulaşacağı öngörülürken; uçucu kül tuğlaları, karbon-negatif bloklar, geri dönüştürülmüş beton ve biyobazlı paneller gibi çözümler sayesinde hem emisyonların hem de enerji yükünün azaltılabileceği vurgulanıyor.
- ABD Başkanı Donald Trump, sosyal medya hesabından yaptığı açıklamada **ülkede güneş ve rüzgar enerjisi projelerini onaylamayacağını** duyurdu. Yenilenebilir enerjiye yönelik sert eleştirilerde bulunan Trump, bu projelerin elektrik maliyetlerini artırdığını savunarak "yüzyılın en büyük dolandırıcılığı" olarak nitelendirdi.
- **Carbon Brief'in analizine göre**; ABD Enerji Bakanlığı tarafından **23 Temmuz 2025'te yayınlanan ve iklim düzenlemelerini geriletmeyi amaçlayan "eleştirel değerlendirme" raporu**, en az 100 yanlış veya yanıltıcı ifade içeriyor ve raporda kullanılan 350 referansın yaklaşık %10'u yalnızca raporun yazarlarının çalışmalarına dayanıyor. **Birçok bilim insanından tepki toplayan rapor "bilimsel manipülasyon" olarak nitelendiriyor**.

- **Kanada sıfır emisyonlu ulaşımı hızlandırmak amacıyla 2025 yılında 25 milyon dolarlık yatırım başlattı.** Sera gazı emisyonlarının %18'inden ulaştırma sektörünün sorumlu olduğu Kanada'da **850'den fazla yeni elektrikli araç şarj istasyonu kurulması** planlanıyor. Yatırımın %39'u şarj altyapısına, %32'si ağır vasıta taşımacılığının karbonsuz olmasına ve %29'u batarya teknolojilerine ayrıldı.
- **Çin'de elektrik tüketimi 2025'in ilk yarısında %3,7 artarak 4,84 trilyon kWh'ye ulaştı ve yeni eklenen kapasitenin yaklaşık %90'ı rüzgâr ve güneşten geldi.** Çin Elektrik Konseyi, yıl sonuna kadar kurulu gücün **%61'inin fosil dışı kaynaklardan oluşacağını** öngörüyor.
- **Japonya, 2040'a kadar 15 GW deniz üstü rüzgâr kapasitesi kurmayı hedefliyor.** 1,7 milyon mil karelik alanın tahsis edileceği projeler kapsamında derin sularda yüzer türbinlerle kurulacak kapasite, ülkenin toplam açık deniz rüzgâr hedefinin neredeyse yarısını oluşturacak. **1 Nisan 2026'da yürürlüğe girmesi beklenen yasa tasarısı kapsamında** şeffaf ve hızlı izin süreçleri ve altyapı erişimini kolaylaştıracak düzenlemeler öngörülüyor.
- **Uluslararası Temiz Ulaşım Konseyi (ICCT) verilerine göre;** 2025'in ilk beş ayında Avrupa'da **yeni binek araç kayıtlarının içinde elektrikli araçların payı Danimarka'da %66, İsveç'te %60, Finlandiya'da %56 oldu.** Bu yüksek oran, vergi istisnaları, şirket yönlendirmeleri ve yaygın altyapı teşvikleriyle doğrudan ilişkili. Özellikle elektrikli araç üreticileri ve şarj altyapısı firmaları, bu ülkelerde öngörülebilir talep sayesinde finansman avantajı ve istikrarlı büyüme fırsatı yakalıyor.
- Resmî Gazete 'de yayımlanan Cumhurbaşkanı kararı ile, **Kastamonu, Manisa, Ankara ve Mersin illerinde yaklaşık 1 milyon metrekare orman alanı orman statüsünden çıkarıldı.**
- Türkiye Kurumsal Sorumluluk Derneği (TKSD), sürdürülebilirlik alanında farkındalığı artırmak ve iyi uygulamaları görünür kılmak amacıyla bu yıl 16'ncısını düzenlediği **"Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarına Değer Katan Kuruluş Ödülleri"** için başvuru sürecini **15 Eylül 2025 tarihine kadar uzattı.**

Kaynakça:

Resmi Gazete, TÜİK, TİM, Anadolu Ajansı, VDMA, BloombergHT, www.bbc.com, www.theguardian.com, www.bis.gov, www.reuters.com, www.dunya.com.tr, www.iklimhaber.org, www.aposto.com, www.temizenerji.org, www.euronews.com, www.ekonomim.com